

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 5. februara 2018. godine
Br. ref.: RK 1190/18

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI86/17

Podnosilac

Agron Alaj

Ocena ustavnosti
presude Pml. br. 6/2007 Vrhovnog suda
od 15. maja 2017. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Agron Alaj iz Dečana (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Tahir Rrecaj, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Pml. br. 6/2007 Vrhovnog suda od 15. maja 2017. godine, kojom mu je odbijen, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti protiv presude br. 351/2016 Apelacionog suda Kosova od 25. oktobra 2016. godine u vezi sa presudom PKR. br. 196/2015 Osnovnog suda u Uroševcu od 10. maja 2016. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude kojom su, navodno, podnosiocu povređena prava i slobode garantovane stavom 2, člana 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i par. 1 člana 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP), članom 10. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, članom 14. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, kao i povreda načela *in dubio pro reo*.
4. Podnosilac zahteva, takođe, traži od Suda „da u skladu sa pravilom 39. Poslovnika o radu (...), naloži održavanje rasprave“.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113 (7) Ustava, članovima 20. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 27. jula 2017. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 28. jula 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Bekim Sejdiu i Selvete Gërzhaliu-Krasniqi.
8. Dana 8. avgusta 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
9. Dana 6. decembra 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 17. juna 2014. godine, tužilac u Uroševcu je (u daljem tekstu: tužilac) podigao optužnicu [PP. br. 314-2/2012] protiv podnosioca zahteva zbog razumne sumnje da je izvršio krivično delo organizovani kriminal u vezi sa krivičnim delima omogućavanje prostitucije i pranje novca.

11. Dana 10. maja 2016. godine, Osnovni sud u Uroševcu je (u daljem tekstu; Osnovni sud) [presudom PKR. br. 196/15] proglasio podnosioca zahteva krivim i izrekao mu je jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina, kao i novčanu kaznu u visini od 50.000 evra.
12. Osnovni sud je takođe odlučio da konfiskuje pokretnu i nepokretnu imovinu podnosiocu zahteva zarađenu izvršenjem krivičnih dela za koje je proglašen krivim.
13. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu na tu presudu Osnovnog suda zbog „suštinske povrede zakonskih odredbi krivičnog postupka; pogrešnog i nepotpunog utvrđenog činjeničnog stanja; povrede krivičnog zakona, konfiskacije materijalne dobiti kao i odluke o kazni“.
14. Tužilac je podneo i žalbu Apelacionom sudu na presudu Osnovnog suda [PKR. br. 196/15] zbog „odluke o konfiskovanju i zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja“.
15. Dana 25. oktobra 2015. godine, Apelacioni sud je [presudom PAKR. br. 351/2016] odbio obe žalbe, kao neosnovane, i potvrdio presudu Osnovnog suda u potpunosti.
16. Podnosilac je podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti, tvrdeći povredu krivičnog zakona, povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, kao i da presuda nije jasna i kontradiktorna.
17. Dana 1. maja 2017. godine, Vrhovni sud je [presudom Pml. br. 6/2017] delimično usvojio zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca vezano za pravnu kvalifikaciju krivičnog dela pranje novca, dok je ostale navode odbio, kao neosnovane.

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu osporenim odlukom povređena prava na pravično i nepristrasno suđenje i jednakost pred zakonom, koja su garantovana Ustavom i drugim međunarodnim sporazumima i instrumentima.
19. Podnosilac zahteva tvrdi povredu prava na pravično suđenje, jer su mu redovni sudovi povredili suštinske odredbe Krivičnog zakona i Zakonika o krivičnom postupku, jer nisu uspjeli potpuno da razmotre činjenice, nisu obrazložili svoje odluke u vezi sa odlučnim činjenicama, nisu pružili tačnu definiciju krivičnih dela, zasnovali su presude na neprihvatljivim dokazima i povredili su princip *in dubio pro reo*.
20. Podnosilac zahteva tvrdi da je „podnosiocu je u svim fazama krivičnog postupka (...), prekršen čitav niz prava zagaranovanih ZKPK koji direktno uključuju povredu prava garantovana Ustavom i drugim međunarodnim instrumentima za ljudskih prava. Redovni sudovi nisu nijednom uspjeli da isprave takva kršenja u toku žalbenog postupka“.

21. Podnosilac zahteva tvrdi povredu prava na jednakost pred zakonom, zbog „čitanja na glavnom pretresu izjava svedoka datih u prethodnom postupku bez saglasnosti stranaka“.
22. Podnosilac zahteva tvrdi da član 9. ZKP-a propisuje da „okrivljeno lice i državni tužilac u krivičnom postupku imaju status ravnopravnih strana“.
23. Podnosilac od Suda traži „da utvrdi povredu individualnih prava podnosioca zagarantovanih članom 24. i 31. Ustava Republike Kosovo (...)“ i „da PROGLASI nevažećom presudu Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 6/2017 od 15. maja 2017. godine i VRATI ISTU na ponovno odlučivanje.“

Prihvatljivost zahteva

24. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o radu.
25. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:
 1. *Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
(...)
 7. *Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.*
26. Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, da je zahtev podnet u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona i da je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva.
27. Međutim, Sud se poziva i na član 48. Zakona [Tačnost podneska], koji kaže:

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.
28. Sud se, dalje, poziva na pravilo 36 (1) d) i (2) b) Poslovnika o radu, koje predviđa:
 - “(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:
[...]
d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.
 - (2) Sudu proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
[...]
b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju osnovnih prava“.

29. Sud primećuje da se podnosilac zahteva žali da se osporenom odlukom nisu poštovali „ustavni standardi“ koji „nalažu da se argumenti odbrane moraju predstaviti i saslušati isto kao i oni tužioca“; „koji garantuju da se svakoj stranci moraju pružiti razumne mogućnosti za iznošenje tvrdnji o pitanju (...) pod takvim uslovima da se strana ne dovede u neravnopravan položaj u odnosu na drugu stranku“; „koji garantuju precizno i jednako ispitivanje svih dokaza i činjenica“; i „da se presuda zasniva samo na prihvatljivim dokazima izvedenim na glavnom pretresu na kome će strankama u postupku biti pružena mogućnost da ospore dokaze“.
30. U tom smislu, Sud dalje primećuje da se tvrdnje podnosioca zahteva o povredi prava na pravično suđenje u suštini odnose na „prekršaje čitavog niza prava u svim fazama krivičnog postupka“. Kao rezime, podnosilac zahteva tvrdi da su postupci u celosti, uključujući i žalbeni postupak, bili nepravični i proizvoljni.
31. Sud smatra da se navodi podnosioca zahteva, u suštini, svode na tvrdnju da mu je pravo na pravično suđenje povređeno.
32. U stvari, pravo na pravično suđenje predstavlja opštu referencu na niz drugih prava: odnosno, pravo na pretpostavku nevinosti, pravo na pravično i javno saslušanje, pravo na adekvatno vreme i sredstva za pripremu odbrane, pravo na prisustvo na suđenju, pravo na pozivanje i ispitivanje svedoka, pravo na svoju odbranu, pravo na jednakost pred zakonom i sudovima, pravo na pravnog zastupnika, pravo na suđenje od strane suda, pravo na obrazloženu odluku.
33. U tom smislu, Sud podseća da se u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava „Osnovna prava i slobode zagarantovane ovim ustavom tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.“
34. Sud ponavlja da u skladu sa dobro uspostavljenom sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) „nije njegova funkcija da se bavi činjeničnim ili zakonskim greškama koje je navodno počinio nacionalni sud, osim ako su i ukoliko su kršili prava i slobode zaštićene Konvencijom. Štaviše, iako član 6 Konvencije garantuje pravo na pravično suđenje, ne propisuje nikakva pravila o prihvatljivosti dokaza ili načinu na koji bi se trebalo oceniti, što su stoga pre svega pitanja regulisanja nacionalnim pravom i nacionalnim sudovima“. (Vidi: slučaj ESLJP, *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28).
35. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao koristi od postupka koji je započet u Osnovnom sudu i prošao Apelacioni sud do Vrhovnog suda. U različitim fazama tog postupka on je bio u mogućnosti da podnese sve argumente koje je smatrao relevantnim za svoj slučaj. Vrhovni sud je razmotrio prethodne odluke i detaljno utvrdio činjenične i pravne razloge za odbacivanje svojih navoda kao neosnovane. Prema tome, podnosilac zahteva ne može valjano tvrditi da su njegovi argumenti zanemareni, da princip jednakosti oružja nije poštovan i da presuda nije obrazložena.

36. U stvari, Sud primećuje da je Vrhovni sud ispitao žalbeni osnov podnosioca zahteva za bitnu povredu odredbi krivičnog postupka, odnosno argumente o neprihvatljivim dokazima; nerazumljivost, kontradiktornost i nedostatak obrazloženja u presudama; nepostojanje razloga predstavljenih u vezi sa odlučnim činjenicama; nema tačne definicije krivičnih dela i isteka roka za podizanje optužnice.
37. Pored toga, Sud primećuje da je Vrhovni sud ispitivao i osnov o povredi krivičnog zakona, odnosno argumenate podnosioca zahteva da se inkriminirajuća dela ne potkrepljuju pojedinačnim dokazima, da je krivični zakon pogrešno primenjen i da je odluka suda proizvoljna u vezi sa krivičnim delom pranja novca.
38. Sud smatra da su tvrdnje, uključujući sve dokaze i utvrđivanje činjenica i pravnu kvalifikaciju krivičnih dela, detaljno analizirane i opravdane u obrazloženju presude Vrhovnog suda.
39. Sud podseća da je van njegove nadležnosti da *„zaključi da je u krivičnom postupku svedočenje dato na javnom ročištu i pod zakletvom nešto što će sud pre prihvatiti kao dokaz nego druge iskaze istog svedoka, pa čak ni onda kada su takva dva iskaza u sukobu“* (Vidi: slučaj ESLjP: *Doorson protiv Holandije*, br. 20524/92, 26. mart 1996. godine, stav 78).
40. U tom smislu, Sud ponavlja da je potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i tumačenje i primena zakona u punoj nadležnosti redovnih sudova i da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima. Stoga, Ustavni sud ne može da deluje kao sud “četvrte instance” (vidi: slučaj ESLjP, *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, od 16. septembra 1996. godine, stav 65; vidi takođe: *mutatis mutandis* Ustavni sud: slučaj KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, od 5. aprila 2012. godine).
41. S tim u vezi, Sud podseća da član 6. EKLjP *„garantuje pravo na pravično suđenje, ali ne postavlja bilo kakva pravila o prihvatljivosti dokaza. To je prevashodno pitanje koje se reguliše domaćim zakonodavstvom“* i *„kao opšte pravilo, na nacionalnim sudovima je da ocene dokaze koji se nalaze pred njima. Zadatak Suda prema Ustavu nije da donosi rešenje o tome da li su izjave svedoka bile pravilno prihvaćene kao dokazi, već da utvrdi da li su postupci u celini, uključujući i način na koji su dokazi uzeti, bili pravični“*. (vidi: slučajeve ESLjP, *Schenk protiv Švajcarske*, br. 10862/84, 12. juli 1988. godine, stav 46; i *Teixeira de Castro protiv Portugalije*, br. 44/1997/828/1034, 9. jun 1998. godine, stav 34).
42. Pored toga, Sud primećuje da je Vrhovni sud smatrao da je *„branilac osuđenog i u ovom pravnom sredstvu samo ponovio tvrdnje koje su prvobitno iznete u završnoj reči, zatim u žalbi protiv prvostepene presude i sada u zahtevu za zaštitu zakonitosti. Branilac se više poziva na činjenice, na način kako su one utvrđene i ocenu dokaza, a u najvećem delu pruža tumačenja zakonskih odredbi u odnosu na neprihvatljive dokaze – izjave svedoka, a zatim pruža i svoja objašnjenja o elementima krivičnih dela, a pruža malo objašnjenja o*

tome koje su to konkretne povrede sa izuzetkom nekoliko tvrdnji, koje su navedene u njegovom zahtevu za zaštitu zakonitosti.”

43. Sud takođe smatra da su navodi i argumenti podneti pred Sudom povezani sa greškama činjenica i zakona koje je navodno počinio ne samo Vrhovni sud, već i Apelacioni sud i Osnovni sud. Navodi i argumenti uzeti od podnosioca zahteva su suštinski isti kao i oni pred Vrhovnim sudom. Izgleda da se podnosilac zahteva obraća Ustavnom sudu kao da je sud „četvrtog stepena“.
44. Sud smatra da je ishod postupka redovnih sudova baziran na pojedinačnoj i zajedničkoj oceni izvedenih dokaza, na osnovu koje su utvrdili činjenice za primenu materijalnog prava i određivane krivične sankcije.
45. Sud takođe smatra da podnosilac zahteva nije pokazao da su činjenični i pravni zaključci redovnih sudova na bilo koji način bili nepravični i proizvoljni niti je on potkrepio tvrdnju da je došlo do „prekršaja čitavog niza prava u svim fazama krivičnog postupka“.
46. Sud smatra da je obaveza podnosioca zahteva da potkrepi svoje ustavne tvrdnje i dokaže povredu svojih ustavnih prava. Ta ocena je u skladu sa nadležnošću Suda (Vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci zahteva: *Tafil Qorri i Mehdi Syla*, od 5. decembra 2013. godine).
47. S tim u vezi, Sud ponavlja da uslov za „pravičnost“ garantovan članom 31. Ustava, u vezi sa članom 6 Evropske konvencije, obuhvata postupak u celini; pitanje da li je osoba dobila „pravično“ suđenje se posmatra kumulativnom analizom svih faza, a ne samo određenog incidenta ili proceduralnog nedostatka; kao rezultat toga, nedostaci na jednom nivou se mogu ispraviti u kasnijoj fazi (Vidi, na primer: slučaj ESLJP, *Monnell i Morris protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 9562/81, 9818/82, 2. marta 1987. godine, st. 55-70).
48. Sud smatra da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom svog slučaja. Međutim, to neslaganje ne može samo sebi pokrenuti tvrdnju o povredi Ustava. (Vidi: slučaj ESLJP, *Mezotur Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, predstavka br. 5503/02, presuda od 26. jula 2005. godine).
49. Kao rezime, Sud smatra da podnosilac zahteva nije izneo nikakve činjenice da opravda svoje tvrdnje o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, niti je potkrepio te tvrdnje kao što je propisno u članu 48. Zakona.
50. Sud, dalje, smatra da ne može da deluje kao „sud četvrtog stepena“.
51. Dakle, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) d) i (2) b) Poslovnika o radu.

Zahtev za raspravom

52. Sud podseća da je podnosilac zahteva tražio od Suda da održi raspravu.

53. U tom smislu, Sud se poziva na član 20. Zakona:

“1. Ustavni sud donosi odluku o predmetu nakon zaključivanja usmene rasprave. Stranke mogu odustati od usmene rasprave.

“2. Bez obzira na stav 1 ovog člana, na osnovu svoje procene, sud može doneti odluku o postupku koji je predmet ustavnog razmatranja na osnovu spisa predmeta.

54. Sud primećuje da nema razloga na koje se pozvao podnosilac zahteva u prilog ovog zahtevu.

55. Sud smatra da su dokumenti koji se nalaze u zahtevu dovoljni da odluči o ovom slučaju u skladu sa tekstom člana 20 (2) Zakona (Vidi: *mutatis mutandis*, slučaj Ustavnog suda br. KI34/17, podnosilac zahteva: *Valdete Daka*, presuda od 12. juna 2017. godine, stavovi 108-110).

56. Prema tome, zahtev podnosioca da se održi usmena rasprava se odbija kao neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova je, u skladu sa članom 113 (7) Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 (1) (d), (2) (b) i 56 (2) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 06. decembra 2017. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI OVU odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20 (4) Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi